

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členov senátu JUDr. Petra Dukesa a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **N., s. r. o., H., IČO: X.,** právne zastúpený advokátom JUDr. J. S., C., proti žalovanému: **L., R., IČO: X.,** právne zastúpený advokátom JUDr. S. R., Ž., v konaní **o zaplatenie 8 165,71 Eur**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 16 Cob 147/2009-198 zo dňa 29. 09. 2010, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16 Cob 147/2009-198 zo dňa 29. 09. 2010 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Považskej Bystrici rozsudkom č. k. 12 Cb 31/2003 zo dňa 21. 05. 2009 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť sumu 6 638,78 eur so 17,6% úrokom z omeškania ročne od 06. 01. 2000 do zaplatenia, vo zvyšku návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáha zaplatenia sumy 8 165,71 eur so 17,6% úrokom z omeškania ročne od 06. 01. 2000 do zaplatenia titulom úhrady zo zmluvy o prenájme vlekov VL-500 a H 130 umiestnených v k. ú. P.. Nájom za rok 1999 žalobca žalovanému vyfakturoval faktúrou č. 8/1999 na sumu 246 000 Sk zo dňa 31. 12. 1999 splatnou 05. 01. 2000. S poukazom na vykonané dokazovanie dôkazmi uvedenými v zdôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd zistil, že dňa 01. 08. 1997 bola uzavretá zmluva o prenájme lyžiarskych vlekov medzi prenajímateľom N., s. r. o., Žilina v zastúpení konateľmi Ing. M. Š. a nájomcom L.. Nájomnú zmluvu v zmysle ustanovenia § 663 v spojitosti s § 721 a nasl. Občianskeho zákonníka označil za takú, ktorá má všetky náležitosti a bola uzatvorená osobami oprávnenými konať v mene prenajímateľa a nájomcu, že nájom bol skončený až výpoveďou zo dňa 29. 09. 1999 k 31. 12. 1999. Tvrdenie žalovaného ohľadne neplatnosti

nájomnej zmluvy kvalifikoval ako nepreukázané. Podľa prvostupňového súdu žalovaný nepreukázal, že v čase, za ktorý prenajímateľ požaduje nájomné / rok 1999 / vleky neužíval. Nájomné vyfakturované faktúrou č. 8/99 zo dňa 31. 12. 1999, na základe zmluvy o prenájme lyžiarskych vlekov zo dňa 01. 08. 1997 označil za právne dôvodné. Zo zmluvy zistil, že zmluvné strany si dohodli, že ich zmluvné vzťahy sa budú riadiť Obchodným zákonníkom, a teda premlčacia doba začala podľa § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka plynúť odo dňa, keď navrhovateľ mohol jeho právo uplatniť prvý raz na súde a to nasledujúci deň po splatnosti faktúry č. 8/99, t. j. 06. 01. 2000. Návrh podaný dňa 17. 02. 2003 označil za uplatnený v zákonom stanovenej premlčacej lehote, teda včas. S poukazom na ustanovenie § 369 ods. 1 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka rozhodol o úroku z omeškania. Pokiaľ sa týka výšky nájomného dospel k záveru, že keďže táto bola dojednaná vo výške 200 000 Sk jedná sa o nájomné, ktorého súčasťou je aj DPH vo výške 23% predstavujúcej sumu 46 000 Sk, návrh zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

O odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 6 638,78 eur rozhodol ako odvolací súd, Krajský súd v Trenčíne tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 6 638,78 eur so 17,6% úrokom z omeškania ročne od 06. 01. 2000 do zaplatenia zmenil tak, že návrh zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že prvostupňový súd dospel k správne právnemu záveru, že zmluva o prenájme lyžiarskych vlekov má všetky náležitosti platného dvojstranného právneho úkonu nájomnej zmluvy podľa § 663 Občianskeho zákonníka, lebo boli v nej dostatočne zrozumiteľne určené zmluvné strany, predmet zmluvy, obsah práv a povinností a že bola podpísaná osobami oprávnenými v tom čase na zastupovanie. Pokiaľ ide o predmet nájmu, zhodne s prvostupňovým súdom poukázal na skutočnosť, že vlastnícke právo k lyžiarskym vlekom H 130 a VL 500 žalobca preukázal predložením uvedených kúpnych zmlúv a s poukazom na zápis o odovzdaní a prevzatí veci zo dňa 02. 08. 1997 tvoriaci súčasť nájomnej zmluvy zo dňa 01. 8. 1997 za zrejmé označil, že zmluvné strany nesporne mali vedomosť o umiestnení jednotlivých vlekov, preto neuznal námietku žalovaného ohľadne neurčitosti zmluvy v časti označenia jej predmetu. Čo sa týka spôsobu konania štatutárnych zástupcov žalovaného uviedol, že podľa stanov je nesporné, že v čase uzavretia zmluvy dňa 01. 08. 1997 bol Ing. L. K. jedným zo štatutárnych zástupcov oprávnených zastupovať Lyžiarsky vlek

Považská Bystrica a konať zaň samostatne takým spôsobom, že k vytlačenému alebo napísanému názvu združenia pripojil svoj podpis. V tejto súvislosti správne poukázal na skutočnosť, že použitie odtlačku pečiatky nemá vplyv na platnosť predmetnej zmluvy, nakoľko spôsob podpisovania menom združenia v zmysle stanov nebol na použitie pečiatky nijako viazaný. Zdôraznil, že v preskúmvanej veci žalobca preukazoval jeho nárok na zaplatenie nájomného vo výške dohodnutej v zmluve zo dňa 01. 08. 1997 predložením listinných dôkazov svedčiacich o vlastníckom práve k vlekcom a o nájomnom vzťahu so žalovaným a že žalovaný, ktorý popieral vlastníctvo žalobcu a platnosť predmetnej zmluvy nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorým by pravosť listín predložených žalobcom spochybnil.

Odvolačí súd za nesprávnosť prvostupňového rozhodnutia označil posúdenie námietky premlčania. Citoval ustanovenie § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II. tejto časti zákona a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom. Ďalej citoval ustanovenia § 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvné strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 a spravuje týmto zákonom a že dohoda podľa odseku 1 vyžaduje písomnú formu. Citoval ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Na základe citovaných ustanovení odvolací súd dospel k záveru, že voľba práva umožňujúca dojednanie obchodnoprávneho režimu i pre tzv. nepodnikateľa prichádza do úvahy okrem záväzkových vzťahov uvedených v § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka, ktoré sú absolútnymi neobchodmi, z ktorých jedným je i nájomná zmluva výlučne upravená v Občianskom zákonníku. V prípade absolútnych neobchodov sa zmluvný vzťah spravuje výlučne právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku.

Odvolačí súd dospel k záveru, že teda medzi žalobcom, ktorý síce podnikateľom je a žalovaným, ktorý podnikateľom nie je, bola uzavretá v nájomnej zmluve zo dňa 01. 08. 1997 dohoda o voľbe práva podľa § 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka v tejto časti neplatne, pre rozpor v ustanovení § 262 ods. 1, 2 v nadväznosti na ustanovenie § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zastáva názor, že celý záväzkový vzťah účastníkov vrátane plynutia premlčacích lehôt sa spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka, a teda nárok žalobcu márnym uplynutím trojročnej premlčacej lehoty podľa

§ 101 Občianskeho zákonníka najneskôr dňa 06. 01. 2003 sa premlčal. Z uvedeného dôvodu, odvolací súd rozsudok v napadnutej časti podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň zmenil rozsudok prvostupňového súdu aj vo výroku o trovách konania a rozhodol tak, že žalovanému sa náhrada trov prvostupňového konania nepriznáva a ani náhrada odvolacieho konania, i keď s ohľadom na výsledok sporu by mu patrila. Žalovaný si tieto trovy nevyčísli ani v priebehu konania, a ani v lehote do 3 dní od vyhlásenia rozsudku a z obsahu spisu mu žiadne trovy nevyplývajú.

Proti tomuto rozhodnutiu s vyznačenou právoplatnosťou 03. 11. 2010 žalobca podaním doručeným súdu 01. 12. 2010 v zákonnej lehote podal dovolanie. Nestotožnil sa s posúdením žalovaným vznesenej námietky premlčania. Citoval ustanovenie § 261 ods. 6, § 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka a s názorom, pre ktorý odvolací súd spochybnil platnosť dohody zmluvných strán o voľbe práva nesúhlasil, z dôvodu. Podľa jeho názoru všeobecná formulácia umožňuje riadiť sa obchodným zákonníkom aj nepodnikateľom ak sa na tom písomne dohodli. Poukázal na obsah tohto ustanovenia, z ktorého je zrejmé, že obchodným zákonníkom sa môžu spravovať aj záväzkové vzťahy, ktoré nespádajú pod vzťahy uvedené v § 261 Obchodného zákonníka. Žalobca poukázal na ustanovenie § 261, ktoré vo svojom odseku 1/ hovorí o pôsobnosti tretej časti Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi. Podľa žalobcu ak potom ustanovenie § 262 ods. 1 umožňuje podriaďiť sa režimu Obchodného zákonníka potom aj pre vzťahy nespádajúce pod § 261, je možné uzatvoriť dohodu o voľbe práva aj medzi nepodnikateľmi, čo zákon výslovne uvádza. S odvolaním sa na uvedené s poukazom na § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka žalobca konštatoval, že samotná zmluva, teda aj jej obsahové náležitosti, forma a podobne spravovala Občianskym zákonníkom ostatné otázky, a teda aj premlčanie boli podriadené Obchodnému zákonníku. Z uvedeného dôvodu žalobca trvá na tom, že návrh bol podaný pred uplynutím premlčacej doby, ktorá mala byť v tomto prípade štvorročná. V závere dovolania žalobca poukázal na zápis zo živnostenského registra, podľa ktorého v čase uzavretia nájomnej zmluvy žalovaný bol držiteľom živnostenského oprávnenia. Žalovaný teda v čase rozhodujúcim pre posúdenie sporu prevádzkoval sústavnú činnosť a to samostatne a vo vlastnom mene na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku, a teda bol v rozhodnom čase podnikateľom, a teda sa na neho vzťahoval režim Obchodného zákonníka.

K dovolaniu sa vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu 21. 12. 2010, v ktorom uviedol, že trvá na jeho názore, že nájomná zmluva uzavretá nebola, že bola to zmluva fiktívna a opätovne namietal aktívnu aj pasívnu legitímáciu. Opätovne uviedol, že lyžiarsky vlek VL 500 sa v k. ú. nenachádzal a pokiaľ navrhovateľ poukazoval na vlek H 130 navrhovateľom

bol vlastníkom iného vleku. Z dôvodu, že ide o zmluvu, ktorá je upravená v hlave II. tretej časti Obchodného zákonníka a je upravená ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku spravuje sa preto ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalovaný uviedol, že nie je podnikateľom v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko je združením založeným za účelom dobrovoľnosti dobrovoľného združenia občanov, ktoré združenie vykonáva činnosť len sporadicky a nesmeruje k zisku ale k prevádzke športu. Požiadavku zápisu prevádzky lyžiarskeho vleku označil za potrebnú z technicko-bezpečnostných predpisov a určenia zodpovedných osôb, ktorým sa v princípe nemenil a ani nezmenil charakter právneho postavenia žalovaného. Z uvedených dôvodov rozhodnutie odvolacieho súdu označil žalovaný za vecne správne, navrhol ho potvrdiť a uplatnil si trovy konania v sume 542,59 eur, čo predstavuje dva úkony trov právneho zastúpenia, prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa / § 236 O. s. p. /.

V danom prípade ide o dovolanie žalobcu proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu s vyznačenou právoplatnosťou 03. 11. 2010, ktorým odvolací súd prvostupňové rozhodnutie v napadnutej časti výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť 6 638,78 eur so 17,6% úrokom z omeškania ročne od 06. 01. 2000 do zaplataenia zmenil tak, že žalobu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal dovolanie podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. ako podané v zákonnej lehote / § 240 O. s. p. / spĺňajúce náležitosti dané ustanovením § 241 O. s. p. s tým, že ide o dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej / § 238 ods. 1 O. s. p. /.

V danom prípade odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi sumu 6 638,78 eur so 17,6% úrokom z omeškania ročne od 06. 01. 2000 do zaplataenia zmenil a žalobu zamietol.

Z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že dospel k záveru, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom a v rámci prejudiciálneho riešenia otázky

platnosti nájomnej zmluvy zo dňa 01. 08. 1997, resp. existencie tohto záväzkového vzťahu vyvodil správny právny názor, čo sa týka platnosti nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, s tým, že táto spĺňa náležitosti nájomnej zmluvy lebo boli v nej dostatočne, zrozumiteľne určené náležitosti nájomnej zmluvy, bola podpísaná osobami oprávnenými v tom čase na zastupovanie zmluvných strán. K otázke vlastníckeho práva k lyžiarskym vlekom H 130 a VL 500 dospel taktiež k názoru, že žalovaný vlastnícke právo žalobcu k týmto vlekom nespochybnil a taktiež námietku žalovaného o neurčitosti zmluvy v časti označenia predmetu označil za právne irelevantnú. Z obsahu zdôvodnenia odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že súd pri rozhodovaní vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu a vyvodil správny záver, že žalobcovi právo na zaplatenie predmetnej sumy voči žalovanému vzniklo.

Odvolací súd sa nestotožnil s názorom posúdenia námietky premlčania žalovaným na základe čoho dospel k právnemu záveru, že žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania je, či odvolací súd dospel k správne právnemu záveru, keď vznesenú námietku premlčania posudzoval podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že dohodu o voľbe práva uzavretú v nájomnej zmluve zo dňa 01. 08. 1997 označil v tejto časti za neplatnú pre rozpor práva s ustanovením § 262 ods. 1, 2 v nadväznosti na ustanovenie § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka.

Z ustanovenia § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

Z ustanovenia § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1, 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona a sú upravené ako zmluvy typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

Z výpisu živnostenského registra ku dňu 26. 11. 2010 je zrejmé, že žalovaný s obchodným menom Lyžiarsky klub záujmové združenie mal ako predmet podnikania zapísanú činnosť prevádzkovanie lyžiarskych vlekov s tým, že toto vzniklo ku dňu 30. 11. 1992 a skončilo 21. 05. 2008. Obrana žalovaného v čase, za ktorý je sporné nájomné uplatňované nebol podnikateľom právne neobstojí, ani ako dôvod uvedený vo vyjadrení k odvolaniu,

že bol žalovaný ako občianske združenie založené na princípe dobrovoľného združenia občanov. Pri zakladaní akejkoľvek spoločnosti ide vždy zakladanie spoločnosti na princípe dobrovoľnosti. Žalovaný vykonával činnosť, prevádzkoval lyžiarske vleky, teda realizoval predmet podnikania zapísaný v živnostenskom registri a či toto vykonával sústavne alebo sporadicky pre účely prevádzky športu, nemá žiaden vplyv pre posúdenie jeho postavenia ako podnikateľa. S tvrdením žalovaného, v jeho vyjadrení k odvolaniu sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní nezaoberal, nakoľko z obsahu odvolacieho rozhodnutia je zrejmé, že čo sa týka platnosti nájomnej zmluvy, z ktorej je sporný nárok uplatnený sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu, že ide o nájomnú zmluvu uzavretú platne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dospel k záveru, že odvolací súd pochybil, keď dohodu o voľbe práva podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka uzavretú v nájomnej zmluve dňa 01. 08. 1997 v tejto časti označil za neplatnú a konštatoval, že záväzkový vzťah účastníkov vrátane plynutia premlčacích lehôt sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nárok ako premlčaný zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky / § 10a ods. 1 O. s. p. / z uvedených dôvodov rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 16 Cob 147/2009 zo dňa 29. 09. 2009 podľa § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie, v ktorom sa rozhodne aj o náhrade trov dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 29. novembra 2011

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková